

στ. 17-18 Κατά την παγία πρακτική του Κριτηρίου, η απόφαση λαμβάνεται χωρίς την παρουσία των διαδίκων. Η ανάγνωση του πρακτικού στους διαδίκους συνιστά δημοσίευση της αποφάσεως.

στ. 18-20 Ένσταση του εναγομένου και «δημοσία» κατάθεση των χρημάτων στο Κριτήριο, αντί καταβολής, που αποσβένει την ενοχή³.

στ. 22-27 Η ένσταση γίνεται δεκτή και τροποποιείται εν μέρει η προηγούμενη απόφαση: Αντί να γίνει η εκκαθάριση από το δικαστήριο της δωσιδικίας του εναγομένου, ορίζεται ως χρόνος και τόπος ένα προσεχές πανηγύρι, μέχρι το ή στο οποίο θα πρέπει να εκκαθαριστούν οι λογαριασμοί τους, είτε εξωδίκως («πραματευτάδικα») είτε δικαστικά («μέ κρίσιν»)⁴. Το Κριτήριο εκδιάζει κατά κάποιο τρόπο τον παρεμβαίνοντα για να μην κωλίσιεργήσει, ορίζοντας ότι εάν δεν επιτευχθεί «καὶ τότεις» συμβιβασμός, θα καταβληθούν αυτοδικαίως στον ενάγοντα τα χρήματα που έχουν παρακατατεθεί.

1. Είναι το «τιμολόγιο» αγοράς, με τον κατάλογο των εμπορευμάτων και τις αντίστοιχες τιμές τους.
2. Η δωσιδικία του εναγομένου ήταν δικονομική αρχή του Ρωμαϊκού δικαίου που ίσχυε και στην Τρανσυλβανία, η οποία βάσει της αρχής της *personnalité de la loi* (προσωπικότητα του νόμου/προσωπικός δεσμός) δημιουργούσε καθεστώς πολυμορφίας δικαίου (*pluralisme juridique*), ΕΚΣ, σ. 159· πρβλ. και σσ. 213, 215 για το ποινικό δίκαιο. Προβλέπεται ρητά και στο Προνόμιο της Μαρίας Θηρεσίας (1777), άρθρο VI, ό.π., σσ. 397, 403. Εδώ πρόκειται για το Κριτήριο της αρμενικής εμπορικής παροικίας στην πόλη Γκέρλα της Τρανσυλβανίας (πρβλ. εγγρ. 283).
3. Βλ. ΕΚΣ, σ. 192 (ιγ').
4. Για τη χρήση των δύο δεσμών βλ. ό.π., σσ. 173, 176 και σημ. 74.

282

1782/IX/28

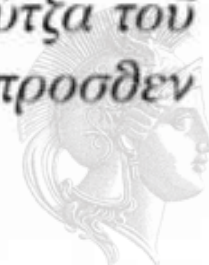
978/φ 123v

χ. Γεωργίου Σαφράνου

Απόφαση οριστική. Διαπληκτισμός γυναικών και συκοφαντική δυσφήμιση. Ομολογία εγκαλουμένης. Καταδίκη σε χρηματική ποινή και σε αίτηση συγγνώμης ενώπιον του Κριτηρίου. Μερική άφεση ποινής. Υποτροπή.

// 1782. 7(σεπτεμ)βρί(ου) 28. Σιμπίνι

²/ || Εἴλθεν τήν|| σήμερον ἡ Ἀνήσκα ὅπου κάδετε (εἰ)ς τήν Μαριούτζα τοῦ μακαρήτη Τόμα θυγατέρα ³/ παράλυτη, καὶ ἐπροτεστήρισεν κατέμπροσθεν

ἡμῶν ζητῶντας Κρήσιν κατὰ ⁴/ τὴν γυναῖκα τοῦ κὺρ Δημήτρη Βοΐκου, διὰ ἕναν καυγάν ὁποῦ ἀκολούθησεν ⁵/ (εἰς) τό σπίτι της (εἰς) ταῖς 26. τοῦ παρόντος, [ἀντὶς] διὰ τὴν δουλεύτρα της. καί ἀπό ταῖς ⁶/ πολαῖς ταῖς λογοτριβαῖς ὁποῦ (εἰ)χαν, καί ἀκούσαμεν ἔμ(ει)νεν τό πρᾶγμα, ὅτι ⁷/ ἡ γυναῖκα τοῦ Βοΐκου ἐφώναξεν τὴν Ἀνήσκαν πουτάνα, καί (εἰς) αὐτό ἐπροτε⁸/στήρισεν ἡ Ἀνήσκα καί ἐκ δευτέρου νά τὴν ἀποδήξῃ διὰ πουτάνα ἢ ἀλέως ⁹/ νά τῆς δωθῇ ἡ τημὴ <της>. Ἐρωτῶντας τὴν ἐναγομένη δὲν τὸ ἀρνήθ(ει) λέγωντας ¹⁰/ ὅτι (εἰς) τὸν θυμόν της ἀπάνω τὸ (εἰ)πεν. ὅθεν μὲ αὐτόν τὸν τρόπον (εἰ)παμεν τὴν ¹¹/ αὐτὴν ἐναγομένην, ἐὰν (εἰ)μπορ(εἰ) νά τὴν ἀποδίξῃ διὰ πουτάνα, καί θέλ(ει) ¹²/ τῆς δωθ(εἰ) καὶ καιρόν ἀπὸ τὴν Κρήσιν διὰ νά κάμῃ τὰ ἄκτα της, αὐτὴ ¹³/ ὅμως λέγ(ει), ὅτι δὲν (εἰ)μπορ(εἰ) νά τὴν ἀποδήξῃ, ἀλλὰ ὁ θυμ(ός) τὴν ἐπῆ¹⁴/ρεν καὶ τὸ (εἰ)πεν:—

¹⁵/ Ἀπόφασις

¹⁶/ || Εὐρέθει || εὐλογον, ὅτι ὁ θυμ(ός) δὲν (εἰ)ναι ἀρκετός νά δικαιολογηθῇ, ὅθεν κατὰ¹⁷/δικάζετε ἡ ἐναγομένη μὲ οὐ(γκρικα) F 6 "- νά τὰ μετρήσῃ τῆς Κρήσεος, καί ¹⁸/ δεύτερον νά ζητήσῃ συγχώρισιν ἀπὸ τὴν ἐνάγον Ἀνήσκα, διὰ ὅσα ¹⁹/ τῆς (εἰ)πεν ὅτι δὲν (εἰ)ναι ἀληθινὰ, καί ὅτι τὴν ἐγνωρήζ(ει) διὰ τημημένο ²⁰/ Κορίτζι. καὶ αὐτό νά τό ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τοῦ Κριτηρίου. Καὶ ²¹/ (εἰς) τὸ ἐξῆς νά μὴν τύχῃ καὶ τὴν ἀσχημολογήσῃ πλέον, ὅτι θέλ(ει) ²²/ παιδευθῇ βαρέ(ος):-

²³/ || Τάς || ἐδιαβάσθηκέν τεξ ἡ ἀπόφασίς μας καὶ εὐχαρήστηθηκάν καὶ τὰ δύο μέρη.

²⁴⁻²⁶/ Γεώργιος Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου) mpr νῦν προεστὼς, Γεώργι(ος) Σαφράν(ος) Καπιτάν(ος) mpr.

στ. 2-9 Περιστατικά που στοιχειοθετοῦν συκοφαντική δυσφήμιση με λόγῳ ἐξύβριση καὶ προσβολή τιμῆς¹. Αἴτημα τῆς ἐνάγουσας εἶναι ἡ νά αποδείξῃ ἡ ἐναγομένη τὸν υβριστικό χαρακτηρισμό ἢ νά τὴν ἀποζημιώσῃ γιὰ τὴν προσβολή.

στ. 9-14 Ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ τὴν ἐνοχή της καὶ προβάλλει ὡς ἐλαφρυντικό τὸν θυμό² της, λόγῳ τοῦ διαπληκτισμοῦ, επικαλούμενη ἐμμέσως συνυπαιτιότητα (πρβλ. στ. 6 «ταῖς πολαῖς ταῖς λογοτριβαῖς»).

στ. 16-20 Το Κριτήριον δὲν δέχεται τὸ ἐλαφρυντικό καὶ καταδικάζει τὴν ἐναγομένη σὲ χρηματικὴ ποινὴ³ καὶ, ἀντὶ ἄλλης ἀποζημιώσεως, στὴν αἴτηση συγγνώμης ἐνώπιον τοῦ Κριτηρίου, με παράλληλη ἀνασκευὴ τοῦ συκοφαντικοῦ χαρακτηρισμοῦ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς τιμῆς τῆς ἐνάγουσας.

στ. 21-22 Ἀπειλὴ βαριάς τιμωρίας σὲ περίπτωση υποτροπῆς.

στ. 23 «Δημοσίευση» τῆς αποφάσεως.

1. Πρβλ. Θ. 26(1690) § 3, 28(1691-92), § 1, 32(1695) § 2 (ΕΚΣ, σσ. 298-299, 306, 315). Ἡ ἀπειλούμενη ποινὴ εἶναι 12 F γιὰ τὴν ἐξύβριση, ὁπότε ἐδῶ ἐγίνε μερικὴ ἄφεση τῆς ποινῆς, ἐνδεχομένως λόγῳ συνυπαιτιότητος.

2/ Βλ. ΕΚΣ, σ. 219 (v).

3/ Πρόκειται για ποινή και όχι για αποζημίωση, διότι θα εισπραχθεί από την Κ. Βλ. ό.π., σ. 236 (2) για τις χρηματικές ποινές. Για την εξύβριση πρβλ. Θ. 6(1639), ό.π., σσ. 270-271.

283

1783/II/13(24)

χ. Γεωργίου Ί. Μάρκου

978/φ 124r

σχ. 281

Πρακτικό. Απόδοση «δημοσίας» παρακαταθήκης στον δικαιούχο μετά από συμβιβασμό. Απόδειξη καταβολής.

// 1783: τῇ: 13/24 φεβρουαρίου: Σιμπ(ήν):

2/ Τὴν σήμερον ὁ κύρ Νάνος Ζιγούρη μὲ ἐπαρ(ει)σίασεν καὶ ἐνεχ(εῖ)ρισεν ἓνα ἀτεστά³/το, τοῦ ὀπισθεν Μάρτην Κρίστοφ πραγματευτῆς ἀρμένος ἀπὸ Γκέρλα, σταλ.⁴/δὲν τὸ αὐτὸ ἀτεστάτο ἀπὸ τὸν ἐν Κλούζη κύρ Γιαννάκην Ἰωάννου Μαυρωδῆ, ⁵/ διαλαμβάνοντας τὸ ἀτεστάτο (εἰ)ς οὐγκρικὴν διάλεκτον, διὰ τὰ ὀπισθεν ⁶/ δεποζιτάδα ἄσπρα οὖν(γκρικά) F 86:- ὅτι ἐφτιάσθ(ει)καν καὶ ξέκαμαν τὸν ἀνα:⁷/μεταξὺ λογαριασμόν των ὅπου (εἰ)χαν, καὶ ὅτι (εἰ)μπορ(εῖ) τὸ ἡμέτερον κρι:⁸/τήριον νὰ δώσῃ τὰ ἀνωτέρω ὀγδῶντα ἔξη φιορήνια τοῦ κύρ Γιαν:⁹/νάκη. ὅθεν τὴν σήμερον, τὰ ἔδωσα οὕτως βουλομένα καθὼς ἐστάθη:¹⁰/σαν, τοῦ γαμπροῦ τοῦ κύρ Νάνου Ζιγούρη, καὶ λαβὼν τέλος, ἔστω (εἰ)ς ἔνδ(ει)ξιν.

11-13/ Γεώργιος Ί: μάρκ(ου) πρ προ(οε)στώς:, Νάνος Νικολά(ου) ζηγούρη ελαβα ταννόθεν πρ.

Η εγγραφή αυτή αποτελεί παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η Κ απαλλασσόταν της ευθύνης της έναντι του δικαιούχου της παρακαταθήκης.

284

1786/IX/17

χ. Γεωργίου Ί. Μάρκου

978/φ 124r

**Απόφαση οριστική. Πώληση με ανταλλαγή.
Παράταση της προδεσμίας εκπληρώσεως.**

14/ 1786: σεπτεμβρίου- 17- νέον, Σημπ(ήν):

15/ Ἐπαρ(ει)σίασθ(ει) τὴν σήμερον ὁ κύρ Ἰόζε(φος) Διάκος πραγματευτῆς

